

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne ... 2018,

kterým se mění zákon č. 277/2013 Sb., o směnářenské činnosti, ve znění zákona č. 183/2017 Sb., a zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o směnářenské činnosti

Čl. I

Zákon č. 277/2013 Sb., o směnářenské činnosti, ve znění zákona č. 183/2017 Sb., se mění takto:

1. V § 2 odstavec 1 zní:

„(1) Směnářským obchodem je obchod spočívající ve směně

a) bankovek, mincí nebo šeků znějících na určitou měnu za bankovky, mince nebo šeky znějící na jinou měnu, nebo

b) bezhotovostních peněžních prostředků nebo elektronických peněz znějících na určitou měnu, dal-li plátce platební příkaz k převodu těchto bezhotovostních peněžních prostředků nebo elektronických peněz prostřednictvím příjemce provádějícího směnu, za bankovky, mince nebo šeky znějící na jinou měnu.“

2. V § 2 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Směnářským obchodem není

a) vyplacení hotovosti dodavatelem zboží nebo služby odběrateli při placení za zboží nebo službu nad rámec tohoto placení,

b) směna měn, kterou před zahájením platební transakce nabízí příjemce nebo jiná osoba prostřednictvím bankomatu nebo v místě prodeje zboží nebo poskytování služeb.“

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.

3. V § 6 odst. 1 písm. a) se slova „podnik nebo organizační složku podniku na území České republiky“ nahrazují slovy „obchodní závod nebo jeho část v České republice“.

4. V § 6 odst. 1 písmeno c) zní:

„c) vedoucí osoby žadatele, které skutečně řídí provozování směnářenské činnosti,

1. dosáhly středního vzdělání s maturitní zkouškou a

2. nejsou vedoucími osobami, které skutečně řídí provozování směnářenské činnosti u jiného směnárníka, s výjimkou směnárníka, který je členem téhož koncernu, a“.

5. V § 6 odst. 1 písm. d) se slova „má plnou způsobilost k právním úkonům“ nahrazují slovy „je plně svéprávný“.

6. V § 6 odstavec 2 zní:

„(2) Skutečným majitelem se pro účely tohoto zákona rozumí skutečný majitel podle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.“.

7. Nadpis části třetí zní:

„PODMÍNKY PROVOZOVÁNÍ SMĚNÁRENSKÉ ČINNOSTI“.

8. V § 10 odst. 1 větě druhé se slovo „Ustanovení“ nahrazuje slovy „Nestanoví-li tento zákon jinak, jeho ustanovení“.

9. V § 10 se na konci textu odstavce 3 doplňují slova „a provozní dobou určenou pro styk s veřejností“.

10. V § 11 odst. 2 písm. d) se slovo „, a“ nahrazuje čárkou.

11. V § 11 odst. 2 se na konci textu písmene e) doplňují slova „a podmínkách, za kterých se úplata vyžaduje“.

12. V § 11 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje slovem „, a“ a doplňuje se písmeno f), které zní:

„f) informace o právu osoby, se kterou provozovatel provedl směnářenský obchod, (dále jen „zákazník“) odstoupit od smlouvy o směnářenském obchodu.“.

13. V § 11 odst. 3 větě první se slova „v přiměřené velikosti určitým“ nahrazují slovy „alespoň v českém a anglickém jazyce, přehledně, v přiměřené velikosti, jasným“.

14. V § 11 odst. 3 se za větu první vkládají věty „Názvy měn podle odstavce 2 písm. c) nemusí být uváděny v českém a anglickém jazyce, je-li z jejich jiného označení zřejmé, o jakou měnu se jedná. Kurzovní lístek musí být dostatečně oddělen a odlišen od jakýchkoli jiných informací uveřejněných v provozovně.“.

15. V § 11 se doplňuje odstavec 4, který zní:

„(4) Údaje uvedené v odstavci 2 písm. c) a d) se uvádějí tímto způsobem:

a) informace o směru směny se uvádí z pozice provozovatele v první osobě jednotného nebo množného čísla,

b) v případě směny české koruny se směnný kurz, jímž provozovatel provádí přepočtení při nabytí cizí měny, uvede před směnným kurzem, jímž provozovatel provádí přepočtení při zcizení cizí měny.“.

16. V § 12 odstavec 2 zní:

„(2) Nabízí-li provozovatel směnný kurz, který je pro zájemce výhodnější než směnný kurz uvedený na kurzovním lístku, smí v provozovně a jejím bezprostředním okolí uveřejnit pouze obecnou informaci o této nabídce bez uveřejnění konkrétního směnného kurzu.“.

17. Za § 12 se vkládá nový § 12a, který včetně nadpisu zní:

„§ 12a

Úplata

Provozovateli nenáleží úplata za provedení směnářského obchodu, s výjimkou úplaty za provedení směny

a) mincí složených zákazníkem,

b) šeku předloženého zákazníkem, nebo

c) bezhotovostních peněžních prostředků nebo elektronických peněz, dal-li zákazník platební příkaz k jejich převodu prostřednictvím provozovatele.“.

18. § 13 a 14 včetně nadpisů znějí:

„§ 13

Informace před provedením směnářského obchodu

(1) Převyšuje-li částka složená zájemcem k provedení směny částku odpovídající 1 000 EUR, provozovatel sdělí zájemci s dostatečným předstihem před uzavřením směnářského obchodu informace uvedené v § 14 odst. 2 písm. a) bodu 1, písm. b) bodech 1 až 6, písm. c) bodech 3 a 4 a datum a čas sdělení informace.

(2) Informace podle odstavce 1 musí být zájemci sděleny v textové podobě, alespoň v českém a anglickém jazyce, v přiměřené velikosti, jasným a srozumitelným způsobem. Číselné údaje se uvádějí arabskými číslicemi. Textová podoba je zachována, jsou-li informace sděleny takovým způsobem, že je zájemce může uchovat a opakovaně zobrazovat.

§ 14

Doklad o provedení směnářského obchodu

(1) Provozovatel vydá bez zbytečného odkladu zákazníkovi doklad o provedení směnářského obchodu. Doklad musí být zákazníkovi vydán v textové podobě. Údaje na dokladu musí být uvedeny alespoň v českém a anglickém jazyce, přehledně, v přiměřené velikosti, jasným a srozumitelným způsobem. Číselné údaje se uvádějí arabskými číslicemi. Textová podoba je zachována, je-li doklad vydán takovým způsobem, že jej zákazník může uchovat a opakovaně zobrazovat.

(2) Provozovatel na dokladu podle odstavce 1 uvede informace o

a) provozovateli, kterými jsou

1. jméno a identifikační číslo osoby,

2. adresa sídla a adresa provozovny, ve které byl směnářský obchod proveden, popřípadě jiná adresa, včetně elektronické, která má význam pro komunikaci zákazníka s provozovatelem, a v případě směnářských obchodů uzavřených prostřednictvím

směnářenského automatu také adresa nejbližší provozovny, která není směnářenským automatem,

3. provozní doba určená pro styk s veřejností v provozovně, ve které byl směnářenský obchod proveden,

b) směnářenském obchodu, kterými jsou

1. názvy nebo jiná označení měn, mezi nimiž byla směna provedena,

2. částka, která byla zákazníkem složena k provedení směny,

3. směnný kurz,

4. částka, která odpovídá částce složené zákazníkem k provedení směny po přepočtu směnným kurzem,

5. úplata za provedení směnářenského obchodu,

6. částka, která byla zákazníkovi vyplacena po provedení směny, jestliže se liší od částky uvedené v bodě 4,

7. datum a čas provedení směnářenského obchodu,

c) právech zákazníka, kterými jsou

1. informace o právu zákazníka podat stížnost orgánu dohledu a název a adresa sídla tohoto orgánu,

2. informace o právu zákazníka podat návrh orgánu mimosoudního řešení sporů mezi zákazníkem a provozovatelem a název a adresa sídla tohoto orgánu,

3. informace o právu zákazníka odstoupit od smlouvy o směnářenském obchodu a popis, jak od smlouvy o směnářenském obchodu odstoupit.

(3) Provozovatel splní vydáním dokladu podle odstavce 1 povinnost vydat doklad podle zákona upravujícího ochranu spotřebitele.

(4) Jestliže provozovatel zákazníkovi v souvislosti se směnářenským obchodem prodá nebo poskytne doplňkové zboží nebo doplňkovou službu (dále jen "doplňková služba"), vydá mu o tom bez zbytečného odkladu doklad podle zákona upravujícího ochranu spotřebitele. Provozovatel na dokladu podle odstavce 1 uvede také informaci o právu zákazníka odstoupit od smlouvy o doplňkové službě podle § 16c odst. 2. Odstavec 1 věty druhá až poslední se použijí obdobně.“

19. § 16 včetně nadpisu zní:

„§ 16

Dokumenty a evidence

(1) Provozovatel při provozování směnářenské činnosti pořizuje dokumenty nebo jiné záznamy v rozsahu, který je nezbytný pro osvědčení plnění jeho povinností stanovených tímto zákonem.

(2) Provozovatel vede evidenci směnářenských obchodů, ve které zaznamenává

a) pořadové číslo záznamu v nepřerušené řadě, a to alespoň za jednotlivé provozovny,

b) informace o směnářenském obchodu uvedené na dokladu podle § 14 odst. 2 písm. b),

c) informace o případném odstoupení od smlouvy o směnářenském obchodu podle § 16a, včetně informace, jakým způsobem si strany vrátily, co nabyly ze zrušeného závazku ze smlouvy o směnářenském obchodu.

(3) Provozovatel provádí záznamy do evidence směnářenských obchodů bez zbytečného odkladu po provedení směnářenského obchodu, nejpozději však do konce dne, ve kterém byl obchod proveden.

(4) Provozovatel uchovává dokumenty a záznamy uvedené v odstavcích 1 a 2 do konce šestého kalendářního roku ode dne, kdy tyto dokumenty a záznamy vznikly. Povinnost uchovávat tyto dokumenty a záznamy podle jiných právních předpisů tím není dotčena.

(5) Povinnost uvedenou v odstavci 4 má i právní nástupce provozovatele a ten, jehož oprávnění provozovat směnářenskou činnost zaniklo nebo bylo zrušeno.“.

20. V části třetí se za § 16 vkládají nové § 16a až 16h, které včetně nadpisu znějí:

„Odstoupení od smlouvy o směnářenském obchodu

§ 16a

(1) Zákazník může od smlouvy o směnářenském obchodu odstoupit do 2 hodin od provedení směnářenského obchodu, a to v provozovně, ve které směnářský obchod provedl; odstoupení se musí vztahovat na celý rozsah smlouvy o směnářenském obchodu.

(2) Převyšuje-li částka složená zákazníkem k provedení směny částku odpovídající 1 000 EUR, může zákazník odstoupit od smlouvy podle odstavce 1 v rozsahu, v němž jím složená částka k provedení směny odpovídá částce 1 000 EUR.

(3) Lhůta podle odstavce 1 běží pouze během provozní doby určené pro styk s veřejností v provozovně, ve které zákazník směnářský obchod provedl. Proti zákazníkovi, který se dovolá provozní doby uvedené na dokladu o provedení směnářenského obchodu, nemůže provozovatel namítat, že lhůta podle odstavce 1 již uplynula. Je-li lhůta podle odstavce 1 přerušena, neskončí dříve než za 30 minut od okamžiku, kdy začala znovu běžet.

§ 16b

(1) Uzavře-li zákazník smlouvu o směnářenském obchodu prostřednictvím směnářského automatu, může od smlouvy o směnářenském obchodu odstoupit do 3 pracovních dnů ode dne provedení směnářenského obchodu; odstoupení se musí vztahovat na celý rozsah smlouvy o směnářenském obchodu.

(2) Převyšuje-li částka složená zákazníkem k provedení směny částku odpovídající 1 000 EUR, může zákazník odstoupit od smlouvy podle odstavce 1 v rozsahu, v němž jím složená částka k provedení směny odpovídá částce 1 000 EUR.

§ 16c

(1) Odstoupí-li zákazník od smlouvy o směnářenském obchodu podle § 16a nebo 16b, může provozovatel zákazníkovi místo částky, která byla zákazníkem složena k provedení směny, vyplatit rozdíl mezi částkou, která by byla zákazníkovi vyplacena po provedení směny při použití kurzu české měny k cizí měně vyhlášeného Českou národní bankou pro den předcházející dni provedení směnářenského obchodu, a částkou, která byla zákazníkovi po provedení směny skutečně vyplacena.

(2) Poskytne-li provozovatel zákazníkovi v souvislosti se směnářským obchodem doplňkovou službu, může zákazník spolu s odstoupením od smlouvy o směnářském obchodu odstoupit i od smlouvy o doplňkové službě.

§ 16d

(1) Nemůže-li zákazník odstoupit od smlouvy o směnářském obchodu proto, že mu v tom brání překážka na straně provozovatele, může od smlouvy odstoupit ve lhůtě 6 měsíců ode dne provedení směnářského obchodu, a to i jinde než v provozovně, ve které byl proveden směnářský obchod.

(2) Odstavec 1 se použije obdobně, neodstoupí-li zákazník od smlouvy, protože byl provozovatelem uveden v omyl nebo jej provozovatel neinformoval o právu odstoupit od smlouvy podle § 11 odst. 2 písm. f) nebo § 14 odst. 2 písm. c) bodu 3 nebo 4.

§ 16e

Platí, že lhůta pro odstoupení podle § 16b odst. 1 a § 16d odst. 1 je zachována, jestliže zákazník v jejím průběhu prostřednictvím provozovatele poštovních služeb odešle odstoupení od smlouvy provozovateli.

§ 16f

(1) Odstoupí-li zákazník od smlouvy o směnářském obchodu podle § 16a nebo 16b, provozovatel není povinen vrátit přijaté peněžní prostředky dříve, než mu

a) přijaté peněžní prostředky vrátí zákazník, nebo

b) vrácení přijatých peněžních prostředků zákazník nabídne a provozovatel je nepřijme.

(2) Pro vrácení plnění ze závazku ze smlouvy o doplňkové službě, od které zákazník odstoupil podle § 16c odst. 2, se odstavec 1 použije obdobně.

§ 16g

(1) Provozovatel vydá bez zbytečného odkladu zákazníkovi doklad o odstoupení od smlouvy o směnářském obchodu. Doklad musí být zákazníkovi vydán v textové podobě. Údaje na dokladu musí být uvedeny alespoň v českém a anglickém jazyce, přehledně, v přiměřené velikosti, jasným a srozumitelným způsobem. Číselné údaje se uvádějí arabskými číslicemi. Textová podoba je zachována, je-li doklad vydán takovým způsobem, že jej zákazník může uchovat a opakovaně zobrazovat.

(2) Provozovatel na dokladu podle odstavce 1 uvede informace o

a) provozovateli, kterými jsou

1. jméno a identifikační číslo osoby,

2. adresa sídla a adresa provozovny, ve které k odstoupení od smlouvy o směnářském obchodu došlo,

b) smlouvě o směnářském obchodu, od které zákazník odstoupil,

c) částkách, které si strany vrátily, včetně názvu nebo jiného označení měn, a

d) datum a čas odstoupení od smlouvy o směnářském obchodu.

§ 16h

K ujednáním odchylicím se od § 16a až 16g v neprospěch zákazníka se nepřihlíží.“.

21. V § 18 odst. 2 se slovo „klientů“ nahrazuje slovem „zákazníků“ a slovo „výkon“ se nahrazuje slovy „provozování směnářské“.
22. V § 20 odst. 1 písm. b) se slova „3 neuchovává dokumenty nebo záznamy“ nahrazují slovy „5 neuchová dokument nebo záznam“.
23. V § 20 odst. 1 písm. d) se slova „poruší povinnost poskytnout požadované informace nebo potřebná“ nahrazují slovy „neposkytne požadovanou informaci nebo potřebné“.
24. V § 21 odst. 2 se částka „1 000 000 Kč“ nahrazuje částkou „500 000 Kč“.
25. § 22 včetně nadpisu zní:

„§ 22

Přestupky provozovatele

(1) Provozovatel se dopustí přestupku tím, že

- a) v rozporu s § 10 odst. 2 provozuje směnářskou činnost mimo provozovnu,
- b) provozuje směnářskou činnost v provozovně, kterou neoznámil podle § 10 odst. 4 věty první,
- c) poruší oznamovací povinnost podle § 10 odst. 4 věty druhé,
- d) neuveřejní kurzovní lístek podle § 11,
- e) poruší zákaz podle § 12 odst. 1,
- f) poruší zákaz podle § 12 odst. 2,
- g) požaduje úplatu za provedení směnářského obchodu, ačkoliv mu úplata podle § 12a nenáleží,
- h) nesdělí zájemci informaci podle § 13,
- i) nevydá zákazníkovi doklad podle § 14 nebo 16g,
- j) nesplní informační povinnost podle § 15,
- k) nepořídí dokument nebo záznam podle § 16 odst. 1,
- l) nevede evidenci směnářských obchodů podle § 16 odst. 2,
- m) neprovede záznam do evidence směnářských obchodů podle § 16 odst. 3,
- n) v rozporu s § 16 odst. 4 neuchová dokument nebo záznam po stanovenou dobu,
- o) zákazníkovi nevrátí přijaté peněžní prostředky nebo plnění ze závazku ze smlouvy o doplňkové službě bez zbytečného odkladu poté, co mu přijaté peněžní prostředky nebo plnění ze závazku ze smlouvy o doplňkové službě vrátil zákazník nebo mu zákazník jejich vrácení nabídl a provozovatel je nepřijal podle § 16f,

p) fyzická osoba, jejíž jednání je za účelem posuzování odpovědnosti za přešupek přiřitatelné provozovateli, úmyslně brání zákazníkovi odstoupit od smlouvy o směnárenském obchodu,

q) neposkytne při výkonu dohledu požadovanou informaci nebo potřebné vysvětlení podle § 17 odst. 2,

r) neprovede ve stanovené lhůtě opatření k nápravě podle § 18 odst. 1 písm. b), nebo

s) v rozporu s § 18 odst. 2 provozuje směnárenskou činnost.

(2) Za přešupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do

a) 100 000 Kč, jde-li o přešupek podle písmene c),

b) 1 000 000 Kč, jde-li o přešupek podle písmene a), b), g) až k), m), n) nebo q) až s),

c) 5 000 000 Kč, jde-li o přešupek podle písmene d) až f), l), o) nebo p).

26. § 25 včetně nadpisu zní:

„§ 25

Přepočer měn

Částka složená zákazníkern k provedení směny se pro účely § 13 odst. 1, § 16a odst. 2 a § 16b odst. 2 přepočte kurzern české měny k cizí měně vyhlášeným Českou národní bankou pro den předcházející dni provedení směnárenského obchodu.“

Čl. II

Přechodné ustanovení

Ten, kdo není osobou uvedenou v § 3 zákona č. 277/2013 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, avšak byl ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona oprávněn podle zákona č. 370/2017 Sb., o platebním styku, ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, poskytovat služby, které jsou směnárenskou činností podle zákona č. 277/2013 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, může tyto služby dnem nabytí účinnosti tohoto zákona poskytovat na základě svého dosavadního oprávnění do 60 dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Podá-li v této lhůtě žádost o udělení povolení k činnosti směnárníka, může tyto služby poskytovat i po jejím uplynutí na základě svého dosavadního oprávnění do dne nabytí právní moci rozhodnutí o této žádosti. V této době je při poskytování těchto služeb povinen postupovat podle zákona č. 370/2017 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o platebním styku

Čl. III

Zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku, se mění takto:

1. V § 3 se na konci textu odstavce 2 doplňují slova „s výjimkou směny měn podle § 254 odst. 3 a nákupu, ke kterému dal plátcce platební příkaz prostřednictvím příjemce a u něhož jsou peněžní prostředky plátci vyplaceny v hotovosti“.

CELEX 32015L2366

2. V § 91 odst. 1 úvodní části ustanovení, § 91 odst. 2 úvodní části ustanovení, § 92 odst. 1 větě první, § 92 odst. 5 a v § 93 odst. 1 se za slovo „služeb“ vkládají slova „nebo distribuci elektronických peněz“.

CELEX 32009L0110

3. V § 91 odst. 1 písm. b) a v § 91 odst. 2 písm. b) se za slovo „služeb“ vkládají slova „nebo distribuce elektronických peněz“.

CELEX 32009L0110

4. V § 92 se na konci textu odstavce 4 doplňují slova „a zda se souhlas vztahuje i na distribuci elektronických peněz“.

CELEX 32009L0110

5. Za § 93 se nad nadpis umístěný nad § 94 vkládá nový § 93a, který zní:

„§ 93a

Podá-li instituce elektronických peněz žádost o rozšíření rozsahu platebních služeb, na které se vztahuje souhlas k poskytování platebních služeb v hostitelském členském státě prostřednictvím pobočky, nebo o rozšíření souhlasu na distribuci elektronických peněz, použijí se § 91 až 93, 94 a 95 obdobně.“.

CELEX 32009L0110

6. V § 140 odst. 2 písm. m) se slova „informování o platebním účtu“ nahrazují slovy „nepřímého dání platebního příkazu“.

CELEX 32015L2366

7. § 148 se včetně nadpisu zrušuje.
8. V § 161 odst. 5 se za číslo „3“ vkládají slova „písm. a) až c)“.

CELEX 32015L2366

9. V § 192 písm. e) se slova „od uživatele“ zrušují.
10. V § 221 odst. 1 se slova „České národní bance“ nahrazují slovy „orgánu dohledu domovského členského státu“.

CELEX 32015L2366

11. V § 221 odst. 5 větě druhé se slova „a další technické náležitosti“ nahrazují slovy „další technické náležitosti a způsob předání“.

CELEX 32015L2366

12. V § 222 odst. 1 se slova „každoročně vždy do 30. června“ zrušují.

13. V § 222 odst. 3 se za slovo „formu“ vkládá slovo „lhůty“.

CELEX 32015L2366

14. V § 225 se slovo „postupuje“ zrušuje a slova „v souladu s přímo použitelným předpisem Evropské unie, kterým se provádí čl. 98 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366¹⁾“ se nahrazují slovy „komunikuje s uživateli a osobami oprávněnými poskytovat platební služby podle požadavků upravených přímo použitelným předpisem Evropské unie, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 a upravují se společné a bezpečné otevřené standardy komunikace⁸⁾“.

Poznámka pod čarou č. 8 zní:

„⁸⁾ Čl. 28 až 36 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/389 ze dne 27. listopadu 2017, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366, pokud jde o regulační technické normy týkající se silného ověření klienta a společných a bezpečných otevřených standardů komunikace.“.

CELEX 32015L2366, 32018R0389

15. V § 231 odst. 1 písm. a) se text „§ 148 odst. 3,“ zrušuje.

16. V § 231 odst. 1 písm. q) se slovo „nebo“ zrušuje.

17. V § 231 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena s) až u), která znějí:

s) poruší povinnost nebo zákaz týkající se služby nepřímého dání platebního příkazu podle § 161 nebo 162,

t) poruší povinnost nebo zákaz týkající se potvrzení o zůstatku peněžních prostředků podle § 178 nebo 179, nebo

u) poruší povinnost nebo zákaz týkající se služby informování o platebním účtu podle § 191 nebo 192.“.

CELEX 32014L0092, 32015L2366

18. V § 231 odst. 6 písm. c) se text „, m), n), o), p) nebo q)“ nahrazuje textem „až q) nebo s) až u)“.

CELEX 32014L0092, 32015L2366

19. V § 233 odst. 1 písm. a) se slovo „nebo“ zrušuje.

20. V § 233 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno c), které zní:

„c) nekomunikuje s uživateli a osobami oprávněnými poskytovat platební služby podle § 225.“.

CELEX 32015L2366

21. V § 235 odst. 8 písm. b) se slovo „a“ nahrazuje slovem „nebo“.

22. V § 236 odst. 5 větě druhé se slova „se zákonem upravujícím ochranu osobních údajů“ nahrazují slovy „s přímo použitelným předpisem Evropské unie upravujícím ochranu osobních údajů⁹⁾ a zákonem upravujícím zpracování osobních údajů“.

CELEX 32014L0092

Poznámka pod čarou č. 9 zní:

„⁹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).“.

23. V § 255 odst. 1 se za slovo „institucí“ vkládají slova „institucí elektronických peněz, poskytovatelem platebních služeb malého rozsahu nebo vydavatelem elektronických peněz malého rozsahu“ a slovo „její“ se nahrazuje slovem „jejich“.

CELEX: 32015L2366

24. V § 255 odst. 2 se za slovo „oznámí“ vkládají slova „bez zbytečného odkladu“.

CELEX 32015L2366

25. V § 257 větě druhé se slova „zákona upravujícího ochranu osobních údajů“ nahrazují slovy „přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího ochranu osobních údajů⁹⁾ a zákona upravujícího zpracování osobních údajů“.

CELEX 32015L2366

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

Čl. IV

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem třetího kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 277/2013 Sb., o směnářské činnosti, ve znění zákona č. 183/2017 Sb., a zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku

I. OBECNÁ ČÁST

1. Zhodnocení platného právního stavu a zhodnocení ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Návrh zákona novelizuje zákon č. 277/2013 Sb., o směnářské činnosti, ve znění zákona č. 183/2017 Sb. Zákon o směnářské činnosti upravuje poskytování směnářských služeb, a to jak veřejnoprávní podmínky pro provozování této činnosti, tak i úpravu soukromoprávních vztahů při ní vznikajících. Návrh zákona dále novelizuje zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku, v souvislosti s vymezením hranice mezi směnářskou činností a poskytováním platebních služeb a provádí některé nezbytné technické úpravy.

Navrhovaná právní úprava není v rozporu se zákazem diskriminace a nemá žádný dopad na rovnost mužů a žen.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace

Navrhovaná právní úprava sjednocuje pojmy používané v zákoně o směnářské činnosti s pojmy užívanými v jiných zákonech na finančním trhu a v občanském zákoníku.

Návrh zákona dále upravuje některé náležitosti kurzovního lístku a poskytování jiných podmínek směny. Zveřejňování tzv. VIP kurzů v provozovně formou výhodnějších směnných kurzů nebude nadále povoleno. Provozovatel ale bude mít možnost dohodnout se na výhodnějším směnném kurzu se zákazníkem individuálně.

Návrh zákona dále zakazuje požadování úplaty za provedení směnářského obchodu provozovatelem, s výjimkou směny mincí a šeků. Úplata bude moci být provozovatelem vyžadována i v případě platby kartou.

Navrhovaná právní úprava nově zavádí možnost zákazníků odstoupit od smlouvy o směnářském obchodu do dvou hodin od provedení obchodu. Odstoupit od smlouvy lze pouze do částky odpovídající 1 000 EUR. Další novinkou je částečné zrušení tzv. předmluvních informací, které musel zákazník vždy obdržet před provedením směnářského obchodu. Praxe ukázala, že předmluvní informace klientům směnářů nijak nepomáhají a naopak zbytečně zatěžují směnárny. Předmluvní informace budou zachovány pro směnářské obchody přesahující částku odpovídající 1 000 EUR.

Návrh zákona blíže vymezuje hranici mezi směnářskou činností a poskytováním platebních služeb. Bude tak postaveno najisto, že i směnářský obchod lze zaplatit platební kartou.

Zákon o platebním styku je upraven tak, aby navazoval na zákon o směnářské činnosti, a dochází k lepšímu provázání s vydanými prováděcími předpisy EU.

Navrhovaná právní úprava není v rozporu se zákazem diskriminace a nemá žádný dopad na rovnost mužů a žen.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy

Některá ustanovení zákona o směnářské činnosti je vhodné zpřesnit (například ustanovení týkající se kurzovního lístku nebo evidence směnářských obchodů). Vzhledem

ke zpřesnění definice směnářského obchodu je nezbytná i novelizace zákona o platebním styku.

Jako nezbytné se vzhledem k ochraně spotřebitelů jako slabší strany jeví zavedení možnosti odstoupit od smlouvy o směnářském obchodu. Aby naopak nebyli nepřiměřeně zatěžováni směnárníci, navrhuje se částečné zrušení tzv. předsmluvních informací.

K ochraně zákazníků směnáren je taktéž nezbytný zákaz úplaty za provedení směnářského obchodu, který se bude týkat naprosté většiny směnářských obchodů, a zrušení inzerování tzv. VIP kurzů v provozovně a jejím bezprostředním okolí.

4. Zhodnocení souladu návrhu zákona s ústavním pořádkem ČR

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky. Z ústavního pořádku České republiky nevyplývají specifické právní normy dopadající na oblast provozování směnářské činnosti. Návrh zákona respektuje obecné zásady ústavního pořádku České republiky.

Návrh zákona se dotýká zejména ústavně zaručeného práva podnikat (čl. 26 Listiny základních práv a svobod). Při zásazích do těchto základních práv návrh zákona plně respektuje zásadu, že při stanovení mezí základních práv musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu (čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod). Zásahy do uvedených základních práv jsou vyváženy legitimním zájmem na ochraně spotřebitele.

5. Zhodnocení souladu návrhu zákona s předpisy Evropské unie

Směnářská činnost je jednou z mála činností na finančním trhu, která není v současné době harmonizována evropskými předpisy.

Návrh zákona je v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES. Tato směrnice se dotčené problematiky dotýká v článku 3 odst. 6 (definice skutečného majitele). Návrh zákona sjednocuje definici skutečného majitele s definicí skutečného majitele v zákoně č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, ve kterém je zmiňovaná směrnice transponována.

Návrh zákona je taktéž v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2015/2366 ze dne 25. listopadu 2015 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EU a nařízení (EU) č. 1093/2010 a zrušuje směrnice 2007/64/ES (tzv. směrnice PSD II), která byla transponována do zákona o platebním styku. Některá ustanovení zákona o platebním styku budou novelizována právě z důvodu zpřesnění transpozice směrnice PSD II.

6. Zhodnocení souladu návrhu zákona s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Návrh zákona je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

7. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy, zhodnocení dopadů na veřejné rozpočty, zhodnocení sociálních dopadů, dopadů na životní prostředí a dopadů na podnikatelské prostředí

V souvislosti s přijetím návrhu zákona nejsou očekávány dopady na státní rozpočet. Navrhované změny nejsou zásadní oproti stávajícímu stavu, neočekávají se tak žádné hospodářské, finanční či sociální dopady. Návrh zákona nemá žádné dopady na životní prostředí.

Navrhovaná právní úprava předpokládá dopad na podnikatelské prostředí, neboť směnárníkům mohou vzrůst náklady v souvislosti se zavedením možnosti odstoupení od smlouvy o směnářenském obchodu.

Zákaz úplaty za provedení směnářského obchodu nebrání směnárníkům promítnout si úplatu do směnného kurzu. Zákon navíc stanoví některé výjimky pro směny, u kterých je úplata obvyklá. V současné době navíc velké množství směnářů úplatu za provedení směnářského obchodu spočívající ve směně bankovek nepožaduje.

Oproti tomu se ale směnárníkům mohou snížit náklady v souvislosti s částečným zrušením tzv. předsmělních informací.

8. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů (DPIA)

Úprava uchovávání dokumentů podle § 16 bude upřesněna, neboť současná dikce zákona je neurčitá. Doba uchovávání záznamů se ze stávajících pěti let prodlouží na dobu do konce šestého kalendářního roku ode dne, kdy tyto záznamy vznikly.

Návrh zákona nezasahuje do ochrany soukromí či osobních údajů. Návrh zákona žádným způsobem nemění dosavadní praxi v této oblasti. Návrh zákona není v rozporu s Úmluvou o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat (vyhlášené pod č. 115/2001 Sb. m. s.), směrnicí Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně jednotlivců v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, ani se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Návrh zákona není v rozporu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), které bude platné od 25. května 2018.

9. Zhodnocení korupčních rizik (CIA)

Korupční rizika, která mohou vést ke zvýhodnění konkrétních subjektů vůči jiným, spočívají v benevolentním výkonu dohledu a správního řízení ze strany orgánu dohledu. Je však třeba uvést, že správní řízení se řídí správním řádem či sektorovými procesními předpisy. Rozhodovací pravomoc je transparentní a je vždy možné určit konkrétní subjekty, které jsou odpovědné za rozhodnutí. Na základě výše uvedených skutečností lze usuzovat, že nevzniknou žádná korupční rizika.

10. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nepředpokládá žádný dopad na bezpečnost nebo obranu státu.

II. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K části první, k čl. I – změna zákona o směnářské činnosti

K bodu 1 a 2 [§ 2 odst. 1 a 2]:

Dochází ke změně vymezení směnářského obchodu. Za směnářský obchod bude nově považován bezhotovostní převod (bezhotovostních peněžních prostředků i elektronických peněz), ke kterému dal klient směnárny příkaz prostřednictvím provozovatele (tedy příjemce). Fakticky se jedná o platby platební kartou ve směnárně, kdy klient na platebním terminálu dává příkaz ke karetní transakci v určité měně a následně mu je vyplacena hotovost (bankovky, mince nebo šeky) v jiné měně. Česká národní banka již ze znění zákona o směnářské činnosti účinného před touto novelou dovozovala, že: „*Úhrada za nákup peněžních prostředků v jiné měně prostřednictvím platební karty stojí pro účely směnářského zákona naroveň platbě za tento nákup v hotovosti.*“ (k tomu viz otázka a odpovědi k zákonu o směnářské činnosti).

Zároveň dochází v novém odstavci 2 k doplnění negativní definice směnářského obchodu. Směnářským obchodem není vyplacení hotovosti dodavatelem zboží nebo služby odběrateli při placení za zboží nebo službu nad rámec tohoto placení. Směnářský obchod tedy není platba za zboží nebo služby v určité měně a vrácení hotovosti v měně jiné. Je samozřejmě třeba vždy zkoumat vůli obou stran obchodu. Je-li vůle obou stran uskutečnit směnářský obchod a smlouvu o nákupu zboží i služby uzavřít nezávisle na směně měn, pak se o směnářský obchod jedná. Nemělo by být rozdílné, zda zákazník platí za zboží či službu v hotovosti nebo platební kartou. Rovněž v tomto bodě předchodí výkladová praxe dovozovala, že ani v těchto případech se o směnářský obchod nejedná.

Negativní definice v odstavci 2 rovněž stanoví, že směnářským obchodem není směna měn nabízená před zahájením platební transakce příjemcem nebo jinou osobou prostřednictvím bankomatu nebo v místě prodeje zboží nebo poskytování služeb. Tato služba bývá označována jako tzv. Dynamic Currency Conversion (DCC). Jedná se o změnu měny platební transakce, kterou plátcí nabízí příjemce či jiná osoba.

K bodu 3, 4 a 5 [§ 6 odst. 1 písm. a), c) a d)]:

Změna písmen a) a d) je nutná z důvodu zajištění souladu s terminologií občanského zákoníku.

Změnou provedenou v písmeni c) dochází k zákazu sdílení vedoucí osoby směnárníka. Nově bude moci být vedoucí osoba, která skutečně řídí provozování směnářské činnosti, vedoucí osobou pouze u jednoho směnárníka. To neplatí v případě koncernu.

K bodu 6 [§ 6 odst. 2]:

Definice skutečného majitele se sjednocuje s definicí stejného institutu v zákoně č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, z důvodu koherence úpravy v různých součástech právního řádu.

K bodu 7 [nadpis části třetí]:

Nadpis části třetí zákona se mění, neboť nově navrhované znění lépe odpovídá obsahu této části zákona. Ustanovení části třetí obsahují nejen povinnosti, které musí osoba oprávněná provozovat směnářskou činnost plnit, ale v širším kontextu těchto povinností se jedná o úpravu podmínek, za nichž se směnářská činnost vykonává. Ustanovení části třetí pokrývají jak obecné podmínky pro výkon činnosti, vztahující se zejména k provozovně a podobě kurzovního lístku, tak podmínky uzavírání smlouvy o směnářském obchodu se zákazníky a možnosti odstoupení od smlouvy o směnářském obchodu.

K bodu 8 [§ 10 odst. 1]:

Odlišná úprava odstoupení od smlouvy uzavřené prostřednictvím směnářského automatu si vyžádala zúžení možnosti obdobného použití ustanovení o provozovně na směnářský automat (viz dále - navrhované ustanovení § 16b).

K bodu 9 [§ 10 odst. 3]:

Doplňuje se povinnost mít provozovnu označenou provozní dobou určenou pro styk s veřejností. Jedná se o dobu, během které může zákazník mimo jiné uplatnit své právo odstoupit od smlouvy o směnářském obchodu.

K bodu 10 [§ 11 odst. 2 písm. d)]:

Výčet se rozšiřuje o další písmeno, proto se vypouští spojka „a“, která v platném znění ukončuje předposlední část výčtu.

K bodu 11 [§ 11 odst. 2 písm. e)]:

Staví se na jisto, že kurzovní lístek má obsahovat nejen informace o existenci úplaty za provedení směnářského obchodu, ale také o podmínkách, za kterých se tato úplata uplatní. Podmínky, za nichž má směnárník možnost vyžadovat od zákazníka úplatu, musí být v zájmu transparentnosti uvedeny přímo na kurzovním lístku, aby se mohl zájemce o směnářský obchod na jejich základě svobodně rozhodnout, zda má zájem obchod uzavřít. Provozovateli náleží úplata za provedení směnářského obchodu pouze v případech vyjmenovaných v § 12a (k tomu viz bod 17).

K bodu 12 [§ 11 odst. 2 písm. f)]:

Vzhledem k zavedení možnosti odstoupit od smlouvy o směnářském obchodu, musí být již na kurzovním lístku uvedena informace, že zákazník má za určitých zákonem stanovených podmínek právo odstoupit od smlouvy o směnářském obchodu. Zároveň se na tomto místě zavádí legislativní zkratka „zákazník“ označující osobu, která provedla s provozovatelem směnářský obchod. Je přípustné, aby taková informace byla stručnější, než ta, kterou zákazník dostane na dokladu o provedení směny. Z důvodu přehlednosti postačí na kurzovním lístku jen stručná informace o existenci možnosti odstoupení od smlouvy o směnářském obchodu.

K bodu 13 a 14 [§ 11 odst. 3]:

Toto ustanovení specifikuje nároky na přehlednost a srozumitelnost informací uváděných na kurzovním lístku. Nově se výslovně uvádí, že je třeba tyto informace uvádět minimálně v českém a anglickém jazyce a že je třeba kurzovní lístek v provozovně uveřejnit tak, aby nebyl zaměnitelný nebo nesplýval s jakýmkoli jinými informacemi či dokumenty.

V § 11 odst. 2 písm. c) je stanoveno, že kurzovní lístek obsahuje i *názvy nebo jiná označení měn, mezi nimiž provozovatel směnu provádí*. Provozovatel může jednotlivé měny označovat například mezinárodním označením dané měny nebo vlajkami států, ve kterých se měna užívá. Při označení měn není nezbytné užívat anglický jazyk, jak je explicitně stanoveno v § 11 odst. 3; musí být ale dodržena jasnost a srozumitelnost označení měn.

K bodu 15 [§ 11 odst. 4]:

Nově se zavádí povinnost informovat o směru směny ve smyslu výrazů „nakupujeme“ a „prodáváme“ („we buy“, „we sell“), a to právě v uvedeném pořadí. Nejprve tak bude muset být uveden kurz při nákupu měny z pohledu provozovatele směnárny a následně při prodeji měny z pohledu provozovatele. Jako první tak bude uveden zpravidla méně příznivý kurz pro zákazníka. Opačné pořadí může v klientech vyvolávat dojem, že za směnu obdrží více požadované měny. Rovněž slova „nákup“, „prodej“ bez uvedení osoby, která nakupuje a prodává, nejsou pro klienty jasná.

Kurzovní lístek je tedy vhodné zpracovat např. ve formě tabulky, která obsahuje v záhlaví české a anglické termíny „nakupujeme“ a „prodáváme“, resp. „we buy“ a „we sell“,

a v jednotlivých řádcích označení nabízených měn spolu s číselnou hodnotou nabízených směnných kurzů.

K bodu 16 [§ 12 odst. 2]:

Ustanovení upravuje podmínky poskytování výhodnějších směnných kurzů (tzv. „VIP kurzů“) za provedení směnárenského obchodu. Nově se zakazuje uveřejňování výhodnější nabídky prostřednictvím konkrétního směnného kurzu v provozovně či jejím bezprostředním okolí. Přípustná je pouze obecná informace bez uvedení konkrétního směnného kurzu. Bude tak nadále zabráněno tomu, aby byly vedle sebe vyvěšeny dva „kurzovní lístky“ – tj. kurzovní lístek a VIP kurzy. Mnohdy bylo takové zobrazení pro zákazníky směnáren matoucí.

Ustanovení nicméně nezakazuje provozovateli vyvěsit v provozovně obecnou informaci o tom, že je možné poskytnout výhodnější směnný kurz. Není ale možné v provozovně nebo jejím bezprostředním okolím uvádět konkrétní výhodnější kurz.

Za provozovnu a její bezprostředním okolí je považován především prostor samotné provozovny, její výloha, ale i například reklamní poutač umístěný před provozovnu nebo několik metrů od ní.

K bodu 17 [§ 12a]:

Účtování úplaty za provedení směnárenského obchodu se považuje za plnění bez právního důvodu a bezdůvodné obohacení provozovatele na úkor zákazníka. Možnost účtovat úplatu za provedení směnárenského obchodu je nadále možná pouze v případě směny mincí, šeků nebo v případě platby za směnárenský obchod platební kartou. Důvodem pro zachování možnosti požadovat úplatu v těchto případech je skutečnost, že směnu provází vyšší náklady než při směně bankovek.

K bodu 18 [§ 13 a 14]:

K § 13

Vzhledem k zavedení možnosti odstoupit od smlouvy o směnárenském obchodu do částky 1 000 EUR se bude povinnost sdělovat zájemci před provedením směnárenského obchodu konkrétně vymezené informace (tzv. před smluvní informace) vztahovat jen na obchody přesahující částku odpovídající 1 000 EUR.

Praxe ukázala, že tyto před smluvní informace nespĺnily účel, který byl předvídan při jejich zavedení. Zákazníci často nechápou smysl vydané stvrzenky, která je jim předána ještě před provedením směnárenského obchodu, mylně ji považují za doklad o provedení směnárenského obchodu. Navíc pokud zákazník stvrdí podpisem, že před smluvní informaci převzal, jde to k jeho tíži, pokud dodatečně zjistí, že z nějakého důvodu nesouhlasí s podmínkami provedené směny. Lze totiž obtížně prokazovat omyl na straně klienta směnární.

Transparentnost bude zachována díky povinnosti uveřejnit srozumitelný kurzovní lístek a nutnosti vydat doklad o provedení směny. V nově vkládaných ustanoveních § 16a až 16h se zavádí možnost odstoupení od smlouvy o směnárenském obchodu. Zákazník směnární nicméně nemůže odstoupit od smlouvy o směnárenském obchodu v rozsahu, v němž jím složená částka k provedení směny přesahuje částku odpovídající 1 000 EUR. Z toho důvodu je v zájmu zachování vyváženého postavení zákazníka a provozovatele směnární pro směnárenské obchody přesahující částku 1 000 EUR zachována před smluvní informační povinnost, ačkoliv pro obchody nepřevyšující tuto částku se povinnost předkládat zájemcům před smluvní informace ruší. Provozovatelé nicméně mohou i nadále poskytovat před smluvní informace i v případě směnárenských obchodů, které nedosahují limitu 1 000 EUR.

V závěru ustanovení je vysvětleno, že zpřístupněním a sdělením informace v textové podobě je každé takové sdělení, kdy má zájemce možnost informace uchovat a opakovaně zobrazovat. To zahrnuje i zobrazení informací v digitální podobě.

K § 14

Provozovatel směnárny vydá zákazníkovi po provedení směnářenského obchodu doklad o provedení směnářenského obchodu, což platilo i doposud. Dochází však ke specifikaci obsažených informací, jako například informaci o právu zákazníka odstoupit od směnářenského obchodu, a to především s ohledem na zrušení předsmělných informací u některých směnářenských obchodů. Vydáním tohoto dokladu se všemi náležitostmi je zároveň splněna i povinnost vydat doklad podle zákona upravujícího ochranu spotřebitele.

Z vysvětlení, jak od smlouvy o směnářenském obchodu odstoupit, by se zákazník měl dozvědět, jak má postupovat, chce-li od smlouvy o směnářenském obchodu odstoupit. Informace na dokladu o provedení směny by měla být podrobnější než na kurzovním lístku.

Jestliže provozovatel zákazníkovi v souvislosti se směnářenským obchodem prodá nebo poskytne doplňkové zboží nebo doplňkovou službu, stanoví se povinnost vydat zákazníkovi doklad podle zákona o ochraně spotřebitele. Zákazník se tak má dozvědět o právu zákazníka odstoupit od smlouvy o doplňkové službě či doplňkovém prodeji zboží. Doplňkové služby a zboží jsou typicky mapy či upomínkové předměty, které provozovatelé zároveň s provedením směny prodají zákazníkovi. Zákon stanoví dvě kritéria pro aplikaci tohoto ustanovení. Musí zde být souvislost se směnářenským obchodem a vzhledem ke směnářenskému obchodu musí jít o doplňkový prodej nebo doplňkovou službu.

Ne vždy se jedná o prodej za standardních podmínek a dochází k nežádoucím jevům jako prodej mapy za stovky českých korun, ač stejná mapa bývá distribuována zdarma. Zákazníci se poté domáhají vrácení peněžních prostředků a storna prodeje mapy. Tuto možnost jí dává ustanovení § 16c odst. 2.

K bodu 19 [§ 16]:

Dochází k zakotvení povinnosti vést evidenci směnářských obchodů. Nejedná se nicméně o novou povinnost, neboť většina směnárny již evidenci směnářských obchodů v navrženém znění vede. Provozovatel může vést evidenci směnářských obchodů odděleně za každou svoji provozovnu. Dále je stanoveno, že provozovatel je povinen provádět záznamy do evidence obchodů nejpozději ten samý den, kdy byla směna provedena. Časový interval, po který jsou provozovatel směnárny a jeho právní nástupce povinni uchovávat záznamy v evidenci, se nově upravuje tak, že skončí uplynutím šestého kalendářního roku ode dne, kdy záznam vznikl. To znamená, že z praktického hlediska bude možné vymazat evidenci pocházející z celého jednoho kalendářního roku v minulosti k poslednímu dni šestého následujícího kalendářního roku. Povinnost uchovávat tyto dokumenty a záznamy podle jiných právních předpisů tím není dotčena.

K bodu 20 [§ 16a až 16h]:

K § 16a

Zavádí se možnost zákazníka odstoupit od smlouvy o směnářenském obchodu. Zákazník může od smlouvy odstoupit ve lhůtě dvou hodin od provedení směnářenského obchodu. V případě možnosti odstoupení od směnářenských obchodů jde především o způsob, jak může zahraniční turista bezprostředně po provedení směny a přepočítání bankovek od smlouvy odstoupit. V praxi se objevují případy, kdy se zákazníci snaží bezprostředně po provedení směny domoci storna obchodu, odstoupení od smlouvy, ale směnárna takový postup odmítá. Právě pro zahraniční turisty je obtížně se vzhledem k časové omezenosti domoci svých práv u soudu či finančního arbitra.

Je-li směnářský obchod proveden před koncem provozní doby provozovny, lhůta pro odstoupení se v okamžiku konce provozní doby staví a pokračuje následující provozní den na začátku provozní doby. Pro běh lhůty je rozhodná provozní doba, která je uvedena na dokladu o provedení směnářenského obchodu, který zákazník obdržel. Proto zákon zavádí pravidlo zachování lhůty ve prospěch toho, kdo se dovolá provozní doby uvedené na dokladu. Dále se stanoví, že je-li lhůta podle odstavce 1 přerušena, neskončí dříve než za 30

minut od okamžiku, kdy začala znovu běžet. Tím je zaručeno, že zbývá-li z dvouhodinové lhůty po jejím přerušení (např. v důsledku uzavření provozovny ve večerních hodinách) pouze 5 minut, lhůta neuplyne dříve než za 30 minut od opětovného otevření provozovny. Lhůta je typicky přerušena přerušením provozní doby provozovny (polední pauza, konec provozní doby v daný den apod.), to dává klientovi vždy alespoň 30 minut na odstoupení od chvíle, kdy je provozovna opět otevřena (provozní doba a lhůta pro odstoupení opět běží).

Odstoupení od smlouvy o směnářském obchodu se musí vztahovat na celý rozsah smlouvy o směnářském obchodu. Odstoupit od smlouvy lze tedy pouze v plném rozsahu, nelze odstoupit jen od části směnářského obchodu. Převyšuje-li částka složená zákazníkem k provedení směny částku odpovídající 1 000 EUR, může zákazník odstoupit od smlouvy podle odstavce 1 v rozsahu, v němž jím složená částka k provedení směny odpovídá částce 1 000 EUR. U obchodu ve výši např. 1 100 EUR, tak má zákazník právo odstoupit minimálně v rozsahu odpovídajícím 1 000 EUR. Provozovatel nicméně může umožnit zákazníkům odstoupit v celém rozsahu i v případě, že směnářský obchod převyšuje 1 000 EUR – odchýlení se od zákona ve prospěch zákazníka není vyloučeno.

Hranice 1 000 EUR je stanovena jako zákazníkem složená částka k provedení směny. Limit 1 000 EUR pro odstoupení od smlouvy byl zvolen s ohledem na limit pro identifikaci klienta podle předpisů upravujících opatření proti praní špinavých peněz. Zároveň z dohledové praxe České národní banky vyplývá, že 90 – 95 % uskutečněných směnářských obchodů se pohybuje do hranice 1 000 EUR. Limit má zabránit spekulacím na vývoj kurzu a zneužití práva odstoupit od smlouvy. Limit ohraničuje běžné výměny hotovosti za strany turistů i tuzemských zákazníků. U vyšších částek, kdy je klient nucen předložit doklad totožnosti, se předpokládá zvýšená obezřetnost ze strany zákazníků. U takových obchodů je nadále zachována povinnost vydávat předsmělní informace podle § 13. V případě větších obchodů bude možné odstoupit od smlouvy v rozsahu do 1 000 EUR, jak bylo uvedeno výše.

Zákazník může odstoupit od smlouvy o směnářském obchodu pouze v té provozovně, ve které byl směnářský obchod proveden. To má za cíl zamezit možným nedorozuměním v případech, kdy jeden směnárník provozuje více provozoven. Dále to brání možným účelovým manipulacím s provozní dobou na různých od sebe vzdálených provozovnách téhož provozovatele.

K § 16b

V případě směnářského obchodu uzavřeného prostřednictvím směnářského automatu je stanovena lhůta pro odstoupení v délce 3 pracovních dnů. Odstoupení je možné vůči provozovateli učinit v kterékoliv jeho provozovně, v jeho sídle či zasláním odstoupení od smlouvy poštou; omezení na konkrétní provozovnu zde tedy neplatí.

Odstoupení od smlouvy o provedení směnářského obchodu je možné jen do částky odpovídající 1 000 EUR. O tomto limitu platí vše, co bylo uvedeno výše.

K § 16c

Ustanovení § 16c upravuje náhradní plnění. Je upraveno s ohledem na situace, které mohou v praxi nastat, když směnárník nemá již k dispozici hotovost dané měny, kterou směnil se zákazníkem a ten následně zamýšlí odstoupit od smlouvy. Toto ustanovení umožňuje provozovateli splnit svou povinnost vrácením složené částky i formou náhradního plnění v měně, kterou vydal zákazníkovi. Náhradní plnění spočívá v dorovnání ve výši rozdílu mezi klientem složenou částkou po přepočtu aktuálním devizovým kurzem České národní banky a částkou, kterou klient skutečně obdržel. Takový přepočet bude pro klienta zpravidla výhodný. Možnost volby ze strany provozovatele má však zabránit tomu, aby byl provozovatel sankcionován i při jeho vůli klientovi vyhovět.

Ustanovení § 16c odst. 2 zakotvuje právo zákazníka odstoupit i od smlouvy o doplňkové službě. Doplňkové služby a zboží jsou typicky mapy či upomínkové předměty, které provozovatelé zároveň s provedením směny prodají zákazníkovi. Ne vždy se jedná

o prodej za standardních podmínek a dochází k nežádoucím jevům jako prodej mapy za stovky českých korun, ač stejná mapa bývá distribuována zdarma. Zákazníkovi se tedy dává možnost společně s odstoupením od smlouvy o směnářenském obchodu odstoupit i od smlouvy o doplňkovém prodeji či poskytnutí doplňkové služby.

K § 16d

Nemůže-li zákazník odstoupit od směnářenského obchodu z důvodu překážky na straně provozovatele, může od smlouvy odstoupit ve lhůtě šesti měsíců. Bránit odstoupení může provozovatel například tím, že se před zákazníkem záměrně uzavře v provozovně a bude mu bránit projevit vůli odstoupit (před zákazníkem „zabouchne okénko“ provozovny). Dalším příkladem je násilné vyvedení zákazníka z provozovny atp. Následkem bude prodloužená lhůta pro odstoupení a možnost zákazníka odstoupit i jinde než v provozovně, ve které směnářský obchod provedl. Úmyslné bránění v odstoupení od smlouvy je navíc postihováno jako přestupek.

Prodloužená lhůta má za cíl odradit provozovatele směnářen od nekalých praktik, kterými by se mohli snažit bránit zákazníkům ve výkonu práva na odstoupení od smlouvy. Ustanovení o prodloužené lhůtě se uplatní i v případech, kdy existuje příčinná souvislost mezi uvedením v omyl ze strany provozovatele a skutečností, že zákazník neodstoupil od smlouvy, a v případech, kdy provozovatel nesplní svou zákonnou povinnost informovat zákazníka o možnosti odstoupit od smlouvy.

K § 16e

V případě směnářenského obchodu provedeného prostřednictvím směnářenského automatu nebo nemohl-li zákazník odstoupit od smlouvy o směnářenském obchodu proto, že mu v tom bránila překážka na straně provozovatele, nastupuje nevyvratitelná právní domněnka, že lhůta pro odstoupení je zachována, jestliže zákazník v jejím průběhu odešle odstoupení od smlouvy prostřednictvím provozovatele poštovních služeb.

K § 16f

Podle ustanovení § 16f pak provozovatel není povinen vrátit finanční prostředky dříve než zákazník. Ustanovení je inspirováno § 1832 odst. 4 občanského zákoníku. Ustanovení souvisí rovněž s § 2993 občanského zákoníku.

Může dojít i k situaci, kdy zákazník provozovateli nabídne vrácení peněžních prostředků a směnárník je nepřijme. I v takovém případě nastává povinnost provozovatele vrátit zákazníkovi peněžní prostředky, neboť zákazník se již o navrácení plnění pokusil.

Ustanovení se použije rovněž na vrácení plnění ze závazku ze smlouvy o doplňkové službě, od které zákazník odstoupil podle § 16c odst. 2.

K § 16g

Provozovatel vydá zákazníkovi doklad o odstoupení od smlouvy o směnářenském obchodu bez zbytečného odkladu po odstoupení od smlouvy a vzájemném navrácení plnění.

K § 16h

Výslovně je upraveno, že obě strany se mohou odchýlit dohodou od zákonných ustanovení, ale pouze ve prospěch zákazníka, tj. např. sjednáním delší lhůty pro odstoupení. Jedná se o klasické řešení využívané všude tam, kde je třeba brát ohled na postavení spotřebitele jako slabší smluvní strany (zde ovšem platí i tehdy, když zákazníkem není spotřebitel). I v případě dohody na výhodnějších podmínkách nadále platí, že se jedná o odstoupení od smlouvy podle § 16a zákona.

Existuje také obecná možnost odstoupení od smlouvy na základě občanského zákoníku, např. pro vady poskytnutého plnění, ta samozřejmě dále trvá bez ohledu na zvláštní případ možnosti odstoupení zaváděný zákonem o směnářské činnosti.

Odstoupení podle § 16a až 16h je tedy dodatečným právem spotřebitele a jeho právo odstoupit například podle § 2002 občanského zákoníku není dotčeno.

K bodu 21 [§ 18 odst. 2]:

Dochází ke sjednocení použitých pojmů v rámci zákona o směnářské činnosti.

K bodům 22 až 25 [§ 20 odst. 1 písm. b) a d), § 21 odst. 2, § 22]:

Dochází ke zpřesnění skutkových podstat přestupků. S ohledem na změny v zákoně o směnářské činnosti se zavádí zcela nové přestupky – nově se postihuje například nenavrácení plnění ve stanovené lhůtě po odstoupení od smlouvy o směnářském obchodu.

S ohledem na změny dochází k revizi horních hranic pokut, které lze za porušení zákona uložit.

K bodu 26 [§ 25]:

Platné znění tohoto ustanovení informuje o možnosti podat rozklad proti rozhodnutí České národní banky vydanému v prvním stupni. Nyní je tato úprava již nadbytečná, neboť stejnou informaci o možnosti podat rozklad a postupu v řízení přináší § 152 odst. 1 zákona č. 500/2004, správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, resp. § 46c zákona č. 6/1993, o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů, který stanoví, že pro ukončení řízení o rozkladu podaném proti rozhodnutí České národní banky podle tohoto nebo jiného zákona se použijí ustanovení správního řádu o odvolání (tj. obsah současného znění § 25 odst. 2).

Česká národní banka sice není z formálního hlediska jedním z ústředních správních úřadů, nicméně podle právního názoru vyjádřeného v judikatuře Ústavního soudu ČR (srov. nálezh PI. ÚS 52/04) převládá hledisko materiálního právního státu. Podle názoru Ústavního soudu vyjádřeného v uvedeném nálezu: *je proto nutno označit za ústřední orgán státní správy orgán, jenž naplňuje následující kritéria: výkon státní správy představuje podstatnou (byť menšinovou) část náplně daného orgánu, správní orgán vykonává celostátní působnost a tento orgán není přímo podřízen jinému ústřednímu orgánu státní správy (Další kritéria jako normotvorná pravomoc či monokratičnost správního orgánu nejsou v odborné literatuře jednoznačně přijímána a v jejich případě můžeme hovořit o znacích sice převažujících, nicméně nikoli nutných).* Českou národní banku je tak třeba chápat jako ústřední správní úřad v oblasti dohledu nad výkonem směnářské činnosti.

Nové znění ustanovení § 25 jako společného ustanovení v závěru zákona bude naplněno novým obsahem a bude upravovat podmínky přepočtu měn. Pro účely předcházejících ustanovení zákona o podmínkách provozování směnářské činnosti bude výslovně stanoveno, že k přepočtu částky složené zákazníkem k provedení směny na jinou měnu bude využito kurzu české měny k cizí měně vyhlášeného Českou národní bankou pro den předcházející dni provedení směnářského obchodu.

Protože ustanovení § 16a odst. 2 a § 16b odst. 2 zavádí pro zákazníka právo odstoupit od smlouvy o směnářském obchodu pouze pro obchody, kde částka složená zájemcem k provedení směny nepřesahuje 1 000 EUR, pak je nutno stanovit mechanismus přepočtu této částky pro případ, že byla složena v jiné měně než EUR. Obdobně to platí pro ustanovení § 13.

K části první, čl. II – přechodné ustanovení

Vzhledem ke změně vymezení směnářského obchodu se stanoví pravidlo pro subjekty, které vykonávaly činnost, jež doposud nebyla směnářským obchodem.

K části druhé, k čl. III – změna zákona o platebním styku

K bodu 1 [§ 3 odst. 2]:

Vzhledem k tomu, že platba kartou ve směnárně a následné vyplacení hotovosti zákazníkovi směnárny bude posuzována jako směnářenský obchod, je třeba definici bezhotovostního obchodu s cizí měnou upravit tak, aby byl tento typ transakcí z definice vypuštěn. Nebude tak docházet k překryvu mezi směnářenskou činností a poskytováním platebních služeb. Rovněž dochází k tomu, že takzvaná služba Dynamic Currency Conversion (DCC), která fakticky představuje změnu měny platební transakce, nebude spadat pod pojem bezhotovostního obchodu s cizí měnou. Je tedy stanoveno na jisto, že služba DCC není služba platební.

K bodu 2 až 5 [§ 91 až 93a]:

Stanoví se najisto, že při udělování souhlasu k poskytování platebních služeb v hostitelském členském státě institucí elektronických peněz se týká i distribuce elektronických peněz.

Nově se vkládá § 93a, který je odrazem obdobného ustanovení u úpravy platební instituce (§ 35).

K bodu 6 [§ 140 odst. 2 písm. m)]:

Ustanovení jako celek pojednává o službě nepřímého dání platebního příkazu, dochází tak k navázání informací právě na tuto službu.

K bodu 7 [§ 148]:

Dochází k vypuštění § 148, neboť povinnosti stanovené daným ustanovením lze dovodit z § 254 odst. 3 a 4, kde je použita téměř totožná dikce. Ustanovení § 254 odst. 3 a 4 platí i pro poskytovatele platebních služeb.

K bodu 8 [§ 161 odst. 5]:

Směrnice o platebních službách vyžaduje informovat Českou národní banku jen o některých odmítnutích nepřímo daného platebního příkazu. V tomto smyslu se ustanovení upravuje.

K bodu 9 [§ 192 písm. e)]:

Pravidlo nepožadovat citlivé údaje o platbách uživatele se stanoví jako obecné a nikoliv pouze ve vztahu k uživateli.

K bodu 10 a 11 [§ 221 odst. 1 a 5]:

Vzhledem k rozdělení rolí domovských a zahraničních orgánů dohledu se ustanovení stanoví jako obecné k příslušným orgánům dohledu domovského členského státu, nikoli tedy pouze tuzemského orgánu, kterým je Česká národní banka. Zároveň dochází i k úpravě zmocnění pro vydání prováděcího předpisu, aby bylo stanoveno najisto, že prováděcí předpis může stanovit i způsob předání.

K bodům 12 a 13 [§ 222 odst. 1 a 3]:

Stanovení lhůty pro hlášení bezpečnostních a provozních rizik se nadále ponechává na vyhlášce České národní banky.

K bodu 14 [§ 225]:

Návaznost na prováděcí předpis Evropské komise se omezuje na standardy komunikace poskytovatele s uživateli a osobami oprávněnými poskytovat platební služby, neboť ve zbytku je návaznost na standard uvedena v § 223 a 224.

K bodům 15 až 20 [§ 231 odst. 1 písm. a) a q) až u), § 231 odst. 6 písm. c), § 233 odst. 1 písm. a) a c)]:

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/389 ze dne 27. listopadu 2017, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366, pokud jde o regulační technické normy týkající se silného ověření klienta a společných a bezpečných otevřených standardů komunikace bylo Evropskou komisí vydáno se značným zpožděním. Tento právní předpis stanoví pravidla pro silné ověření uživatele a standardy komunikace mezi poskytovateli a uživateli a mezi poskytovateli navzájem. V době transpozice směrnice o platebních službách do českého právního řádu nebyl obsah daného předpisu znám.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/389 ze dne 27. listopadu 2017, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366, pokud jde o regulační technické normy týkající se silného ověření klienta a společných a bezpečných otevřených standardů komunikace bylo publikováno v Úředním věstníku EU v březnu 2018. Pravidla pro silné ověření uživateli jsou pro klienty snadno vymahatelná. Namítne-li uživatel, že poskytovatel měl použít silné ověření a přesto tak neučinil, pak má klient vždy nárok na nápravu neautorizované platební transakce.

Standardy komunikace souvisejí s novými službami, tedy s nepřímým dáním platebního příkazu, informováním o platebním účtu a informacemi o zůstatku. Doposud se bylo možné dovolat využití těchto služeb především soukromoprávní cestou (žaloba na plnění). Ve správním právu existovala možnost uložení opatření k nápravě, správní exekuce či uplatnění vynucení dodržení řídicího a kontrolního systému bank.

Vzhledem k tomu, že je již známa podoba výše uvedeného předpisu Evropské komise, zavádí se explicitní skutkové podstaty pro porušení povinností při poskytování nových služeb a nedodržení standardů komunikace. Zavedení správních sankcí umožní lepší vymahatelnost práva pro tzv. třetí strany a uživatele. Doposud bylo možné neumožnění vstupu třetích stran postihovat cestou občanského práva, opatření k nápravě či správní exekuce.

K bodu 21 [§ 235 odst. 8 písm. b)]:

Legislativně technická úprava.

K bodu 22 [§ 236 odst. 5]:

Technická úprava provedená v návaznosti na přijetí obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR).

K bodu 23 a 24 [§ 255 odst. 1 a 2]:

Není rozumný důvod, aby se dané ustanovení nevztahovalo i na další nebankovní poskytovatele platebních služeb. Nově se těmto poskytovatelům zaručují nediskriminační podmínky pro přístup k platebním účtům; ten je pro ně nezbytný pro provádění platebních transakcí.

K bodu 25 [§ 257]:

Změna v návaznosti na přijetí obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR).

K části třetí, k čl. IV - účinnost

Účinnost zákona se navrhuje na první den třetího kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení.

V Praze dne 30. května 2018

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v. r.

Ministryně financí:

JUDr. Alena Schillerová, Ph.D., v. r.